ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Байгаль орчны газрын 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХӨА-2025/083/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn

Хөвсгөл аймаг

2025 он

Аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар
Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр
Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Б.Даваанямь
Утас: 92113932 Цахим хаяг: davaanyamb@audit.gov.mn

Гурван Хөх Морьт Аудит ХХК
Гүйцэтгэх захирал: Н.Отгончимэг
Утас: 99051815 Цахим хаяг: gurvankhukhmoritllc@gmail.com
Аудитор: З.Оюундалай
Утас: 99259930 Цахим хаяг: gurvankhukhmoritllc@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.02.25 № 1/284

танай __________-ны № __________-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ ГАЗРЫН ДАРГА
Т.ЛХАГВАДОРЖ ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Байгаль орчны газрын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн дагуу “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнийг хэрэгжүүлэх гэрээт ажлын санхүүжилт 547,500.0 мянган төгрөгийг нэмэлт санхүүжилтийн дансанд хүлээн авч орон нутгийн орлогын дансанд төвлөрүүлж, авлагаар бүртгэсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналтын горим сорил хэрэгжүүлэхэд зөрчилтэй асуудал илрээгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгаль орчны газрын дарга нь Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчтай 2024 онд байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт 93.1 хувь байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**1,192,722,107.49**	**2,004,951,475.13**
33	**АВЛАГА**	353,028,913.90	583,436,257.90
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	4,690,598.00	409,528.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	296,089,103.90	583,026,729.90
335	**Бусад авлага**	52,249,212.00	-
3351	Байгууллагаас авах авлага	52,249,212.00	-
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	839,693,193.59	1,421,515,217.23
354	**Хангамжийн материал**	839,693,193.59	1,421,515,217.23
35410	Бичиг хэргийн материал	10,380,575.00	12,843,675.00
35420	Аж ахуйн материал	53,249,051.59	47,046,530.23
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	-	30,800.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	2,354,118.00	-
35450	Барилгын засварын материал	5,141,800.00	165,196,500.00
35470	Бусад хангамжийн материал	768,567,649.00	1,196,397,712.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**2,183,644,384.96**	**2,228,336,737.31**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	2,183,644,384.96	2,228,336,737.31
391	Газар	-	-
392	**Биет хөрөнгө**	589,263,218.23	634,978,237.47
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	323,573,259.00	323,573,259.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(33,588,358.42)	(41,137,713.58)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	389,054,665.00	353,458,495.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(291,549,983.01)	(170,421,661.80)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	429,960,878.00	319,114,549.78
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(255,924,832.40)	(171,275,139.95)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	47,631,079.54	35,263,808.54
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,562,674.35)	(21,744,078.39)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	25,224,660.00	25,224,660.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(14,555,475.13)	(17,077,941.13)
393	**Биет бус хөрөнгө**	1,594,381,166.73	1,593,358,499.84
39301	Программ хангамж	17,620,000.00	17,070,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,748,833.27)	(6,221,500.16)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,582,510,000.00	1,582,510,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**3,376,366,492.45**	**4,233,288,212.44**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**47,989,530.00**	**247,265,626.65**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	**47,989,530.00**	**247,265,626.65**
413	**Өглөг**	**47,989,530.00**	**247,265,626.65**
41310	**Ажилчидтай холбогдсон өглөг**	**-**	**181,354,609.65**
413102	НДШ-ийн өглөг		52,285605.31
413103	ХАОАТ-ын өглөг		129,069,004,34
41320	**Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг**	**45,714,530.00**	**59,141,117.00**
4136	**Бусад өглөг**	**2,275,000.00**	**6,769,900.00**
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	2,275,000.00	6,769,900.00
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**3,328,376,962.45**	**3,986,022,585.79**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	3,328,376,962.45	3,986,022,585.79
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,984,811,350.10	1,939,814,650.02
51101	Өмч: - төрийн	1,779,046,850.10	1,734,050,150.02
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	205,764,500.00	205,764,500.00
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	1,295,651,821.75	1,998,294,145.17
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,295,651,821.75	1,295,651,821.75
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	702,642,323.42
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	47,913,790.60	47,913,790.60
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**3,376,366,492.45**	**4,233,288,212.44**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**3,039,284,105.00**	**3,828,473,195.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**308,850,456.00**	**4,550,460.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	308,850,456.00	4,550,460.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	278,686,419.00	750,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	284,585,417.00	750,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	24,265,039.00	-
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	-	3,800,460.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,730,433,649.00**	**3,823,922,735.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**150,498,078.00**	**867,770,535.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	104,957,600.00	00.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	45,540,478.00	736,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	00.00	252,543,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	614,491,135.00
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	**2,543,613,900.00**	**2,956,152,200.00**
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,543,613,900.00	2,956,152,200.00
1330	**Төсвийн захирагчаас**	**36,321,671.00**	**-**
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	36,321,671.00	-
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**2,877,895,481.78**	**3,125,830,871.58**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,877,895,481.78**	**3,125,830,871.58**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,610,410,064.30**	**2,726,858,420.19**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**1,429292,000.00**	**1,810,557,109.65**
210101	Үндсэн цалин	928,447,987.60	1,241,449,895.03
210102	Нэмэгдэл	382,701,568.71	479,074,777.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	58,848,437.18	69,707,702.19
210104	Урамшуулал	59,294,006.51	20,324,735.33
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**178,505,200.00**	**187,267,000.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	121,383,600.00	127,341,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,280,400.00	14,981,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,424,300.00	7,490,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,856,100.00	7,490,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,560,800.00	29,962,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**27,372,909.52**	**24,487,599.01**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,313,878,78	3,778,285.29
210302	Түлш, халаалт	22,993,553.24	19,071,020.72
210303	Цэвэр, бохир ус	2,065,568.50	1,638,293.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**33,332,545.00**	**68,990,266.36**
210401	Бичиг хэрэг	5,290,535.00	28,004,317.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,749,200.00	19,688,550.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,765,110.00	2,304,728.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,527,700.00	18,992,671.36
2105	**Нормативт зардал**	**17,555,630.00**	**6,700,000.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	17,555,630.00	6,700,000.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**24,906,394.00**	**14,258,700.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		2,945,900.00
210604	Урсгал засвар	24,906,394.00	11,312,800.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**4,984,000.00**	**3,839,800.00**
210702	Дотоод албан томилолт	4,984,000.00	3,839,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**754,036,155.10**	**490,791,697.60**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	746,940,755.10	480,746,197.60
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,800,000.00	2,016,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	500,000.00	650,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	493,900.00	588,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	99,000.00	32,000.00
210807	Газрын төлбөр	4,202,500.00	6,758,700.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**140,425,230.68**	**119,966,247.57**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	663,800.00	00.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	139,761,430.68	119,966,247.57

213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**267,485,417.48**	**398,972,451.39**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**25,085,000.00**	**398,954,706.00**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	00.00	269,213,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	00.00	120,354,006.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	25,085,000.00	9,387,700.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	00.00	17,745.39
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	242,400,417.48	17,745.39
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**161,388,623.22**	**702,642,323.42**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**161,388,623.22**	**702,642,323.42**

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2023 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	**1,984,811,350.10**	**47,913,790.60**	**1,295,651,821.75**	3,328,376,962.45
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-	-
C04	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,984,811,350.10**	**47,913,790.60**	**1,295,651,821.75**	3,328,376,962.45
D01	**2024 оны 01-р сарын 01-нээрх үлдэгдэл**	**1,984,811,350.10**	**47,913,790.60**	**1,295,651,821.75**	3,328,376,962.45
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**1,984,811,350.10**	**47,913,790.60**	**1,295,651,821.75**	3,328,376,962.45
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	(44,996,700.08)	-	-	(44,996,700.08)
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	702,642,323.42	702,642,323.42
D08	**2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	**1,939,814,650.02**	**47,913,790.60**	**1,998,294,145.17**	3,986,022,585.79

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**3,052,947,837.00**	**4,139,234,208.90**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**284,585,417.00**	**750,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	284,585,417.00	750,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	284,585,417.00	750,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	284,585,417.00	750,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**2,768,362,420.00**	**4,138,484,208.90**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	188,426,849.00	1,182,332,008.90
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	104,957,600.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	45,540,478.00	736,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	252,543,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	37,928,771.00	929,052,608.90
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	**Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих**	2,543,613,900.00	2,956,152,200.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	2,543,613,900.00	2,956,152,200.00

1330	**Төсвийн захирагчдаас**	36,321,671.00	-
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	36,321,671.00	-
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**2,951,616,621.00**	**3,929,578,908.90**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,951,616,621.00**	**3,929,578,908.90**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,388,042,099.62**	**2,944,249,327.61**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,429,292,000.00	1,629,202,500.00
210101	Үндсэн цалин	928,447,987.60	1,060,095,285.38
210102	Нэмэгдэл	382,701,568.71	479,074,777.10
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	58,848,437.18	69,707,702.19
210104	Урамшуулал	59,294,006.51	20,324,735.33
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	178,505,200.00	187,267,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	121,383,600.00	127,341,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,280,400.00	14,981,400.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,424,300.00	7,490,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,856,100.00	7,490,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,560,800.00	29,962,700.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	27,372,909.52	24,487,599.01
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,313,787.78	3,778,285.29
210302	Түлш, халаалт	22,993,553.24	19,071,020.72
210303	Цэвэр, бохир ус	2,065,568.50	1,638,293.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	31,686,200.00	42,724,710.00
210401	Бичиг хэрэг	5,367,425.00	15,417,217.00
210402	Тээвэр, шатахуун	17,749,200.00	19,688,550.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,726,610.00	2,304,728.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,842,965.00	5,314,215.00
2105	**Нормативт зардал**	6,998,170.00	6,998,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,998,170.00	6,998,600.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	15,950,300.00	8,543,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,950,300.00	543,900.00
210604	Урсгал засвар	13,000,000.00	8,000,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	4,984,000.00	3,839,800.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,984,000.00	3,839,800.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	692,589,520.10	1,039,870,218.60
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	685,494,120.10	1,029,824,718.60
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,800,000.00	2,016,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	500,000.00	650,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	493,900.00	588,800.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	99,000.00	32,000.00
210807	Газрын төлбөр	4,202,500.00	6,758,700.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	663,800.00	1,315,000.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	663,800.00	1,315,000.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**563,574,521.38**	**985,329,581.29**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	25,085,000.00	402,285,106.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	272,543,400.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	120,354,006.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	25,085,000.00	9,387,700.00
2134	**Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт**	538,489,521.38	583,044,475.29
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	538,489,521.38	583,044,475.29
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**101,331,216.00**	**209,655,300.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**101,331,216.00**	**209,655,300.00**
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**101,331,216.00**	**209,655,300.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	101,331,216.00	209,655,300.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	101,331,216.00	209,655,300.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(101,331,216.00)**	**(209,655,300.00)**

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь %
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,957,152,200.00**	**2,956,884,454.61**	**267,745.39**	**99.99**

21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,957,152,200.00**	**2,956,884,454.61**	**267,745.39**	**99.99**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**2,807,394,500.00**	**2,807,142,748.61**	**251,751.39**	**99.99**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	1,629,202,500.00	1,629,202,500.00	-	100.0%
210101	Үндсэн цалин	1,166,120,000.00	1,060,095,285.38	106,024,714.62	90.91%
210102	Нэмэгдэл	424,367,000.00	479,074,777.10	(54,707,777.10)	112.9%
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	38,394,400.00	69,707,702.19	(31,313,302.19)	181.5%
210104	Урамшуулал	321,100.00	20,324,735.33	(20,003,635.33)	
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**187,267,000.00**	**187,267,000.00**	-	100.0%
210201	Тэтгэврийн даатгал	127,341,500.00	127,341,500.00	-	100.0%
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,981,400.00	14,981,400.00	-	100.0%
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7,490,700.00	7,490,700.00	-	100.0%
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	7,490,700.00	7,490,700.00	-	100.0%
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	29,962,700.00	29,962,700.00	-	100.0%
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**24,487,600.00**	**24,487,599.01**	0.99	100.0%
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,468,000.00	3,778,285.29	(310,285.29)	108.9%
210302	Түлш, халаалт	19,827,400.00	19,071,020.72	756,379.28	96.19%
210303	Цэвэр, бохир ус	1,192,200.00	1,638,293.00	(446,093.00)	137.4%
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**33,669,500.00**	**33,417,750.00**	**251,750.00**	**99.2%**
210401	Бичиг хэрэг	6,240,000.00	6,110,257.00	129,743.00	97.92%
210402	Тээвэр, шатахуун	19,960,000.00	19,688,550.00	271,450.00	98.64%
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,176,700.00	2,304,728.00	(128,028.00)	105.8%
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,292,800.00	5,314,215.00	(21,415.00)	100.4%
2105	**Нормативт зардал**	**6,998,600.00**	**6,998,600.00**	**-**	**100.00**
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	6,998,600.00	6,998,600.00	-	100.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**27,444,200.00**	**27,444,200.00**	**-**	**100.00**
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,444,200.00	19,444,200.00	-	100.00
210604	Урсгал засвар	8,000,000.00	8,000,000.00	-	100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,839,800.00**	**3,839,800.00**	**-**	**100.00**
210702	Дотоод албан томилолт	3,839,800.00	3,839,800.00	-	100.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**893,170,300.00**	**893,170,299.60**	0.40	100.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	883,124,800.00	883,124,799.60	0.40	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,016,000.00	2,016,000.00	-	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	650,000.00	650,000.00	-	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	588,800.00	588,800.00	-	100.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	32,000.00	32,000.00	-	100.00
210807	Газрын төлбөр	6,758,700.00	6,758,700.00	-	100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**1,315,000.00**	**1,315,000.00**	**-**	**100.00**
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,315,000.00	1,315,000.00	-	100.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**149,757,700.00**	**149,741,706.00**	**15,994.00**	**99.99**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**149,757,700.00**	**149,741,706.00**	**15,994.00**	**99.99**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	20,000,000.00	20,000,000.00	-	100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	120,370,000.00	120,354,006.00	15,994.00	99.99
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	9,387,700.00	9,387,700.00	-	100.00

	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	**2,957,152,200.00**	**2,956,884,454.61**	**267,745.39**	**99.9%**
1320	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	2,956,152,200.00	2,956,134,454.61	17,745.39	100.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	2,956,152,200.00	2,956,134,454.61	17,745.39	100.00
120004	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	1,000,000.00	750,000.00	250,000.00	75.00%
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000,000.00	750,000.00	250,000.00	75.00%
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	1.00	1.00	-	100.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	-	100.00
62	**АЖИЛЛАГСДЫН ТОО**	73.00	73.00	-	100.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	-	100.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	69.00	69.00	-	100.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	3.00	3.00	-	100.00

2.6 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**599,305,279.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**599,305,279.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	346,761,879.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	9,306,960.00
210401	Бичиг хэрэг	9,306,960.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	337,454,919.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	337,454,919.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	252,543,400.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	252,543,400.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	252,543,400.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**599,305,279.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**599,305,279.00**
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	736,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	252,543,400.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	346,025,879.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт санхүүгийн тайлагналтай холбоотой нийт 31,129.3 мянган төгрөгийн 2 алдаа илрүүлж аудитын хугацаанд залруулсан. Илэрсэн зөрчилд 1 албан шаардлага, 247,515.6 мянган төгрөгийн 4 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

5.2 Албан шаардлага

5.2.1 *Шилэн данстай холбоотой асуудал*

Илрүүлэлт: Шилэн дансны тайланд нийт оруулбал зохих 183 мэдээллээс хугацаандаа мэдээлсэн 144, хугацаа хоцроосон 36 , мэдээлэх хугацаа болоогүй 3 мэдээлэл байна.Тайланд төсвийн гүйцэтгэлийн хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан, тайлбар оруулж хэвшээгүй, холбогдох тушаал шийдвэрийг хавсралт файлаар оруулдаггүй. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 "Мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 6 дугаар зүйлийн 6.1 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ" гэж заасныг дагаж мөрдөөгүй ба нийцсэн бөгөөд зохистой гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн албан шаардлага: Шилэн дансанд байршуулах мэдээ, мэдээллийг хугацаанд нь бүрэн гүйцэд байршуулах

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

5.3.1 *Төсвийн орлогын бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал*

Илрүүлэлт-4: Тайлант онд туслах үйл ажиллагааны орлогыг 1,000.0 мянган төгрөгөөр төсөвлөж гүйцэтгэлээр 750.0 мянган төгрөгийг биелүүлж 250.0 мянган төгрөгөөр буюу 25 хувиар тасалсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 *"хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх"* гэснийг зөрчсөн ба нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Батлагдсан орлогын төлөвлөгөөг биелүүлж, төсвийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллах

5.3.2 *Өглөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй*

Илрүүлэлт: Тайлант онд ажиллагсдын цалингаас суутгасан ХАОАТ-ын өглөг, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг 181,354.6 мянган төгрөг, байгууллагад төлөх өглөг 65,911.0 мянган төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8 "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил гүйлгээг гарахаас өмнө хянан баталгаажуулах" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, " Эрх ба үүрэг" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: НДШ, ХАОАТ-ын өглөг, бусад өглөгийн 247,265.6 мянган төгрөгийн өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулан, барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх.

5.3.3 *Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой асуудал*

Худалдан авалт хийхдээ харьцуулалтын арга хэрэглэлгүйгээр НИК ХХК-тай шууд гэрээ байгуулж, гүйцэтгэлээр 132,145.8 мянган төгрөгийн шатахуун худалдан авалт хийсэн байна. Энэ нь ТБОНӨХБАҮХАТХуулийн 34 дүгээр зүйл "Харьцуулалтын арга", Засгийн газрын 2024 оны 02 дугаар тогтоолоор баталсан Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр шууд болон харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох бараа, ажил, үйлчилгээний төсөвт өртгийн дээд хязгаар"-г мөрдөж ажиллаагүй байна. Мөн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Босго үнийг баримтлан, худалдан авах ажиллагааг журмын дагуу зохион байгуулах

5.3.4 *Ахмадын сантай холбоотой асуудал*

Илрүүлэлт: Ахмадын сан: Байгаль орчны газар нь ахмадын сан байгуулаагүй байна. Ахмадын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 7-р заалт, Засгийн газрын 2024 оны 243 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар "Ахмадын сан байгуулан ажиллуулах журам"-ыг зөрсөн ба нийцсэн бөгөөд зохистой гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Ахмадын сан байгуулж, хууль, журмын дагуу ажиллуулах

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 9 дүгээр сарын 20-ны өдрийн дотор Fas.audit.mn сайтад мэдээлж баталгаажуулна уу.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
					Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлагнал, үр дүнг буруу илэрхийлсэн	1	9,183.7	1	9,183.7	1	9,183.7		
Зардлыг тооцооны дансаар дамжуулалгүй шууд зардлаар бүртгэсэн байна.	1	3,333.4	1	3,333.4	1	3,333.4		
Дүн	2	12,517.1	2	12,517.1	2	12,517.1		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төсвийн орлогын төлөвлөгөөг тасалсан	1	250.0					1	250.0
Тайлант онд ажилчидтай холбоотой өглөг 181,354.6 мянган төгрөг, байгууллагад төлөх өглөг 65,911.0 мянган төгрөгийн өглөгтэй байна.	1	247,265.6					1	247,265.6
Дүн	**2**	247,515.6					**2**	247,515.6

Нийцлийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
Худалдан авах ажиллагааны босго үнэ баримтлаагүй	1	-					1	-		
Шилэн дансны тайланд нийт оруулбал зохих 183 мэдээллээс хугацаандаа мэдээлсэн 144, хугацаа хоцроосон 36 мэдээлэх хугацаа болоогүй 3 мэдээлэл байна.Тайланд төсвийн гүйцэтгэлийн хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгаан, тайлбар оруулж хэвшээгүй, холбогдох тушаал шийдвэрийг хавсралт файлаар оруулдаггүй.	1				1					
Ахмадын сан байгуулаагүй байна	1	-					1	-		
Дүн	**3**	**-**			**1**		**2**	**-**		